

УДК.336.71

*Чуб П. М., к.е.н., доц.,
доцент кафедри банківської справи,
Приходько Е. А., аспірант кафедри банківської справи,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана»*

РЕСУРСНА БАЗА БАНКУ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

АНОТАЦІЯ. Підкреслюється важливість дослідження сучасного стану ресурсної бази банку (значення, класифікація, механізм формування) для забезпечення його фінансової стійкості. Досліджуються шляхи подальшого вдосконалення формування ресурсів на рівні окремих банків та банківської системи в цілому.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: банківські ресурси, ресурсна база банків, ресурсозабезпечення банку, фінансова стійкість.

АННОТАЦИЯ. Подчеркивается важность исследования современного состояния ресурсной базы банка (значение, классификации, механизм формирования) для обеспечения его финансовой устойчивости. Исследуются пути дальнейшего усовершенствования формирования ресурсов на уровне отдельных банков и банковской системы в целом.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: банковские ресурсы, ресурсная база банков, ресурсообеспечение банка, финансовая устойчивость.

ABSTRACT. The importance of research of the current state of the bank's resource base (value, classification, mechanism of formation) to ensure its financial stability. Investigate ways to further improve the formation of resources at individual banks and the banking system of Ukraine as a whole.

KEYWORDS: bank resources, the resource base of banks, resource bank, financial stability.

Постановка проблеми. Банки постійно приділяють увагу процесам формування банківських ресурсів. Це обумовлюється жорсткою конкуренцією на ринку банківських послуг, яка загострює боротьбу за кошти клієнтів, а також спричиняє необхідність постійної підтримки оптимальної прибутковості діяльності банків. Достатня за обсягом та належним чином збалансована ресурсна база банків є важливою передумовою їх прибутковості, підтримання достатньої ліквідності та довіри з боку учасни-

ків ринку. Зміцнення ресурсної бази сприяє підвищенню можливостей банків щодо задоволення поточних та інвестиційних потреб суб'єктів господарювання і домогосподарств у додаткових фінансових ресурсах, а також забезпеченню їх фінансової стійкості. Прихід на український ринок іноземних банків, які мають ліпші ресурсні можливості, висуває перед банками завдання створення стабільної ресурсної бази, яка спроможна забезпечити досягнення цілей банківської діяльності, та в цілому існування банків в умовах висококонкурентного середовища. Тому банки повинні завжди удосконалювати організацію формування банківських ресурсів, а це, в свою чергу, обумовлює необхідність їх дослідження.

Метою статті є дослідження ресурсної бази банків як основи забезпечення їх фінансової стійкості, класифікації ресурсної бази, механізму її формування, сучасного стану та обґрунтування шляхів подальшого вдосконалення формування ресурсів на рівні окремих банків та банківської системи.

Аналіз останніх джерел. Дослідженню проблем щодо формування та нарощення ресурсної бази комерційних банків присвячено ряд наукових праць вітчизняних і зарубіжних науковців. Значний внесок у дослідження цієї проблеми зробили українські вчені М.Д. Алексеєнко [1] та С.М. Савлук [2], а також А.М. Мороз, М.І. Савлук, Л.О. Примостка, А.П. Вожжов, О.В. Дзюблюк, О.В. Васюренко, О.Д. Заруба, П.В. Матвієнко, Ж.М. Довгань, Д. Гладких. Варто відмітити дослідження російських авторів: Е.Ф. Жукова, І.Т. Балабанова, Ю.А. Бабичевої, В.І. Колесникова, Л.П. Кроливецької, О.І. Лаврушина, Г.С. Панової, В.М. Усоскіна. Вивченню банківських ресурсів багато уваги приділено зарубіжними економістами: Діаною Мак Нотон, Дональдом Дж. Карлсоном, К.Т. Дитцем, Г. Асхаузром, Д.Ф. Синки, Т. Кохом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Науковці розглядають фінансову стійкість як складову стійкості банку, до якої, окрім фінансової, введено ресурсну, комерційну та організаційно-функціональну стійкість. Зокрема, ресурсну стійкість вважають базовою у забезпеченні загальної стійкості, її основою є власний капітал банку, що може слугувати опорою у кризових ситуаціях (створення резервів для непередбачуваних збитків, повернення депозитів). Він — основа ефективного функціонування та джерело розвитку банку. Виконує, як відомо, три важливі функції: захисну, оперативну та регулюючу.

В основі ресурсної стійкості банку — обсяг власного капіталу, що забезпечує достатню суму грошових коштів, яку при необхідності можна використати для повернення депозитів, сформувати резерв для погашення непередбачених збитків чи боргів. Власний капітал банку є також джерелом фінансування розвитку банку, подолання негативних ситуацій, зумовлених форс-мажорними обставинами, запорукою необхідного реагування на кон'юнктуру кредитного ринку.

В даний час в економічній літературі немає однозначного визначення банківських ресурсів при збереженні єдиного підходу до цього поняття. В основному зустрічається таке визначення: «банківські ресурси — сукупність коштів, які є в розпорядженні банків і використовуються для кредитних та інших операцій» [3, с.18]. У своїй монографії М.Д. Алексеєнко визначив банківські ресурси як «сукупність грошових ресурсів й виражених у грошовій формі матеріальних, нематеріальних та фінансових активів, що перебувають у розпорядженні банків і можуть бути використані ними для здійснення активних операцій та надання послуг» [1, с. 131].

Зарубіжні вчені термін «ресурси банку» взагалі не використовують, оскільки таке поняття не розглядається як об'єкт самостійного дослідження. Вони визначають сутність ресурсів банку через пасиви [4, с. 112]. О.І.Лаврушин використовує таке визначення: «Банківські ресурси — це сукупність власних і залучених коштів, що є у його розпорядженні та використовуються для проведення активних операцій» [5, с. 120].

Також зустрічається таке визначення: «Ресурси комерційних банків — це сукупність власного капіталу і залученого банком у результаті проведення пасивних і активно-пасивних операцій, а також коштів, що є в його розпорядженні і можуть бути використані для активних операцій» [6, с. 63].

На думку О.Васюренко та І.Федосік «ресурси комерційного банку — це сукупність власних, позичених і цільових фінансових коштів банку, що знаходяться в безпосередньому його розпорядженні і використовуються на його розсуд для здійснення повномасштабної банківської діяльності» [7, с. 63].

Більша частина вчених поняття «банківські ресурси» та «ресурси банку» ототожнює, але, на думку науковців А.О. Єпіфанової, І.В. Сала та Н.Г. Маслака, ці терміни різні за своїм змістом. «Ресурси комерційного банку» вони визначають як

«сукупність коштів банку, що знаходяться в його розпорядженні та використовуються для кредитних, інвестиційних та інших активних операцій», а при визначенні терміна «банківські ресурси» вони визначають, що «необхідно керуватися спеціалізацією конкретного банку». Тобто, на думку даних вчених «ресурси комерційного банку» ширше поняття ніж «банківські ресурси» [8, с. 89].

Виходячи з визначення, що подано в Законі України «Про банки і банківську діяльність», ресурси банку — це сукупність власних, залучених та інших фінансових коштів банку, що перебувають у безпосередньому його розпорядженні і використовуються на його розсуд для здійснення повномасштабної банківської діяльності [9].

Взявши до уваги напрацювання вчених-економістів та законодавчу базу, Коваль С.Л. запропонував таке визначення: «фінансові ресурси комерційного банку — це сукупність власних, залучених та запозичених коштів, що перебувають у його розпорядженні й використовуються у процесі здійснення банківської діяльності» [4, С. 115].

Проаналізувавши існуючі точки зору щодо розуміння сутності банківських ресурсів, їх переваги і недоліки, ми пропонуємо розглядати банківські ресурси у мікроекономічному та в макроекономічному аспектах (див. рис. 1).

Банківські ресурси у мікроекономічному аспекті — це акумульовані банком за допомогою емісії пайових цінних паперів або отриманні в тимчасове користування на грошовому ринку кошти суб'єктів економіки на основі зобов'язальних правовідносин, а також кошти внутрішньобанківського походження, у т.ч. результати фінансової діяльності банку, що використовуються для подальшого розміщення згідно визначених банком напрямків з метою одержання прибутку, забезпечення ліквідності, зміцнення матеріально-технічної бази банку тощо.

У макроекономічному аспекті банківські ресурси є сукупністю ресурсів усієї банківської системи країни, які є джерелом задоволення різноманітних потреб сімейних господарств, джерелом інвестицій для господарюючих суб'єктів та самих банків, фінансування потреб держави (бюджетного дефіциту), взагалі важливим важелем економічного зростання і структурної перебудови економіки.

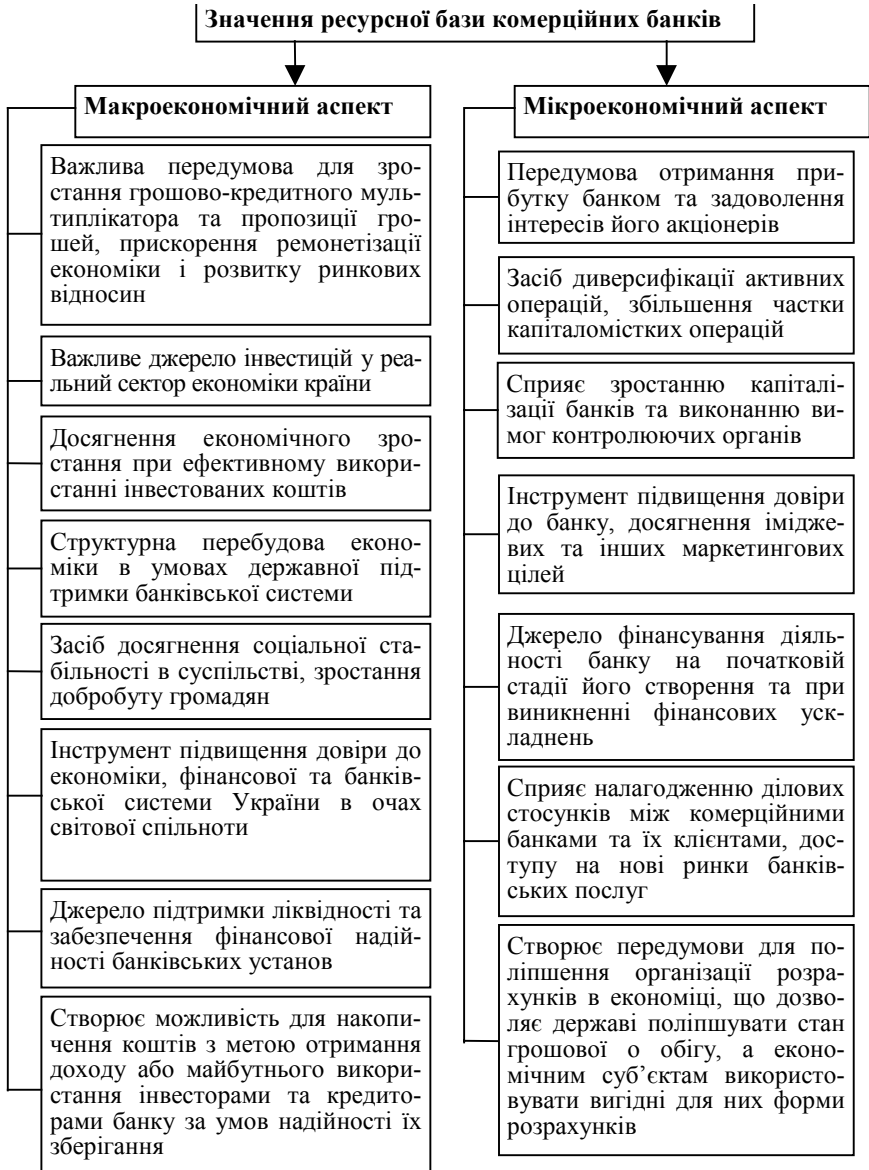

Рис. 1. Роль ресурсної бази банків

Також ми пропонуємо застосовувати нові критерії класифікації ресурсної бази банків (див. табл. 1).

Таблиця 1

РЕСУРСНА БАЗА БАНКІВ ЗА КЛАСИФІКАЦІЙНИМИ ОЗНАКАМИ

Класифікаційна ознака	Види ресурсної бази
1. За формою ресурсів	1.1 Грошова 1.2 Матеріально технічна 1.3 Організаційна 1.4 Нематеріальні та людські ресурси
2. За значенням ресурсів для банку	2.1 Ресурси, найбільш необхідні для здійснення банківської діяльності 2.2 Допоміжні ресурси та системи, що забезпечують функціонування банку
3. За порядком створення ресурсів банку у складі ресурсної бази	3.1 Стартова(є у розпорядженні банку на початку його діяльності) 3.2 Створена у процесі діяльності
4. За терміном розпорядження	4.1 Постійна частина(ресурси, що знаходяться у розпорядженні банку і можуть вилучатися тільки при його ліквідації або реорганізації) 4.2 Тимчасова(ресурси, що протягом визначеного терміну знаходяться в розпорядженні банку)
5. За характером залучення	5.1 Первинний характер — залучення ресурсів, що купуються банком на ринку безпосередньо в їх власників 5.2 Вторинний характер — залучення ресурсів, які не належать безпосередньо кредитору банку, а вже залучені ним в інших суб'єктів на грошовому ринку
6. За характером використання	6.1 Використана на формування портфеля доходних активів 6.2 Використана на створення матеріально-технічної і технологічної бази банку 6.3 Не використана (резервна)

Запропонована класифікація буде стимулювати банк приділяти більше уваги всебічному вдосконаленню своєї діяльності з управління ресурсною базою, враховуючи причинно-наслідкові зв'язки у процесі її формування та використання.

Економічні передумови формування банківських ресурсів, є одним із визначальних чинників прийняття банківським менедж-

ментом управлінських рішень, щодо прогнозування, акумуляції та використання ресурсного потенціалу банку. Адже, економічні передумови є джерелом інформації про потенційний обсяг залучення коштів із грошового ринку на банківські депозити, про можливості запозичень на міжбанківському ринку, а також — про залучення ресурсів через емісію цінних паперів на умовах власного та/чи субординованого боргу, про можливості розвитку банків, як окремих бізнес-структур. Від об'єктивності оцінки зазначених процесів, в значній мірі залежить правильність управлінських рішень, щодо регулювання ліквідності банку, його кредитно-інвестиційна діяльність та взагалі, успішність менеджменту банку.

Дослідження сутності економічних передумов зводиться до вивчення можливостей впливу розвитку економіки на процеси формування банківських ресурсів. Економічні передумови формування банківських ресурсів, доцільно розглядати на макро- та мікроекономічному рівнях.

До макроекономічних передумов належать:

➤ *приріст ВВП* створює стабільні передумови для формування банківських ресурсів. Адже, тільки додатково створена вартість є джерелом додаткових доходів та заощаджень економічних суб'єктів.

➤ *структура ВВП* (економіки). Передумовою стабільного розвитку економіки та прогнозованої, довгострокової стратегії формування банківських ресурсів, є збалансована структура економіки.

➤ *рівень монетизації економіки*. Одним із індикаторів, який характеризує ступінь забезпеченості економіки грошима, що безпосередньо впливає на потенціал економічного зростання, а відтак і на потенційні можливості банків щодо акумулювання ресурсів, є коефіцієнт монетизації. В економічній теорії даний показник обчислюють як відношення обсягу грошової маси в обігу до обсягу номінального ВВП. В Україні недостатній рівень монетизації економіки, що обумовлено невисокою довірою до фінансово-банківської системи, значними обсягами коштів поза банківською системою, високим рівнем доларизації та високим рівнем інфляції.

➤ *інфляційний процес*. Інфляція впливає на формування банківських ресурсів у зворотному напрямі. Чим вищий рівень інфляції, тим менш привабливими для економічних суб'єктів є депозити в банківських установах.

➤ *розвиток заощаджень.* Заощадження — є основним джерелом ресурсів фінансового ринку та банків. На формування заощаджень впливає низка економічних, фінансових та соціально-демографічних чинників. Найважливішими серед них є: рівень доходів населення, ступінь довіри населення до держави, її економічної та фінансової політики, економічна та політична стабільність, рівень надійності банківської системи та довіри до окремих банків.

➤ *інвестиційна політика в державі.* Здійснення інвестиційної політики яка відповідає інтересам розвитку держави та суб'єктів господарювання, дозволяє збільшувати інвестиційні можливості підприємств, забезпечувати швидке повернення інвестицій, підвищувати розмір чистого прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства після оподаткування. Це зміцнює ресурсну базу комерційних банків.

➤ *розвиток інноваційних технологій та науки.* Чим вищий рівень розвитку інноваційних технологій та науки тим, вища продуктивність праці у суспільстві, тим вищі доходи економічних суб'єктів. Це забезпечує довгострокову, стабільну економічну передумову формування банківських ресурсів.

➤ *конкурентоспроможність країни та стан платіжного балансу.* Чим вища конкурентоспроможність країни, тим більшим попитом користуються її товари та послуги, тим більші надходження експортної виручки і відповідно прибуток, обігові кошти підприємств, доходи працюючих, а отже це створює сприятливі умови для формування ресурсної бази. Позитивне сальдо платіжного балансу, свідчить про притік капіталу в країну та про збільшення можливостей банків, щодо поповнення ресурсів, і навпаки.

До економічних передумов на мікрорівні належать: прибутковість та рентабельність виробництв, технологічне оснащення підприємств, рівень управлінського менеджменту та інші.

Досить важливим є питання механізму формування ресурсної бази банків. Проте у вітчизняній літературі воно майже не досліджувалось. Навіть на понятійному рівні воно залишається відкритим. Одні автори розглядають його як сукупність заходів, спрямованих на мобілізацію необхідних банку ресурсів, інші — як сукупність заходів зі створення грошових ресурсів. Розбіжності стосуються не тільки складу ресурсів (всі чи тільки грошові), а й характеру їх формування — через створення чи через мобілізацію.

На наш погляд, саме визначення механізму формування ресурсної бази банків повинне:

➤ стосуватися лише грошової складової ресурсної бази і не враховувати інших форм — матеріальної, інтелектуальної, оскільки формування останніх відбувається на інших засадах, ніж грошових ресурсів;

➤ враховувати обидва шляхи формування ресурсів — і через створення, і через мобілізацію. На засадах створення формується певна частина власного капіталу банку (через використання власного прибутку банку і через формування резервних фондів) та значна частина зобов'язань банків (через збільшення депозитних коштів внаслідок грошово-кредитної мультиплікації). На засадах мобілізації формується позичкова складова ресурсної бази і певна частина депозитної складової;

➤ суб'єктом механізму формування ресурсної бази в першу чергу повинен розглядатися окремий банк як первинна ланка банківського бізнесу, який будується на цій ресурсній базі. В тій мірі, в якій кожний окремий банк несе відповідальність за результати свого бізнесу, він повинен матеріально відповідати і за формування його ресурсної бази. Саме тому якраз на ресурсних ринках (міжбанківському, депозитному) ведеться чи не найгостріша конкурентна боротьба між банками.

Виходячи з викладеного, *механізм формування ресурсної бази банків доцільно визначити як сукупність взаємопов'язаних дій, спрямованих на мобілізацію та створення банком достатнього для досягнення поставлених цілей обсягу грошових ресурсів.*

Механізми формування ресурсної бази банків є невід'ємною частиною загального процесу банківського менеджменту і планування. Тому його створення і функціонування повинні враховувати особливості стратегії бізнес-планування і всіх напрямків діяльності кожного конкретного банку. Ресурсне забезпечення банку є однією з ключових цілей, що визначають прийняття відповідних стратегічних рішень.

Створення механізму формування ресурсної бази банку, як послідовність певних стадій, можна подати у вигляді такої схеми (див. рис. 2). Як видно з наведеної схеми, цей механізм має всі ознаки управлінського процесу: включає встановлення мети, розробку завдань для її досягнення, забезпечення впливу суб'єкта на об'єкт управління за допомогою адекватних інструментів та методів.

Ефективний механізм формування ресурсної бази банку повинен ґрунтуватися на наступних засадах:

- ✓ відповідність стратегічним цілям діяльності банку, орієнтація на потреби ринку;
- ✓ створення продуктів та послуг, що можуть полегшити доступ банку до дешевих та стійких джерел ресурсів на ринку;
- ✓ відповідність за термінами джерел формування ресурсів та напрямків їх використання;
- ✓ диверсифікованість джерел банківських ресурсів, що підвищують сталість ресурсної бази банку в цілому;
- ✓ врахування зовнішніх та внутрішніх чинників середовища банку, мінімізація впливу банківських ризиків;
- ✓ організація активної роботи філійної мережі банку щодо залучення ресурсів;
- ✓ використання сучасної технічної бази і технологій для економічного обґрунтування рішень.

Рис. 2. Схема механізму формування ресурсної бази банку

Розглянемо структуру та динаміку ресурсної бази банків України за останні 6 років (див. табл. 2, та рис. 3).

Таблиця 2

**ДИНАМІКА ОБСЯГУ ТА СТРУКТУРИ РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКІВ УКРАЇНИ
ЗА ПЕРІОД 2007—2012 РР. [10]**

Дата	Банківські ресурси, всього		В тому числі:			
			Власний капітал		Зобов'язання	
	Млн грн	%	Млн. грн	%	Млн. грн	%
01.01.2008	599396	100	69578	11,6	529818	88,4
01.01.2009	926086	100	119263	12,9	806823	87,1
01.01.2010	880302	100	115175	13,1	765127	86,9
01.01.2011	942088	100	137725	14,6	804363	85,4
01.01.2012	1054280	100	155487	14,7	898793	85,3
01.01.2013	1127192	100	169320	15,0	957872	85,0

За цими даними можливо зробити висновок, що в структурі ресурсів банків України у 2007—2012 рр. питома вага власного капіталу повільно підвищувалась (з 11,6 % до 15,0 %). Якщо на початку 2008 року частка зобов'язань була більшою за капітал більш ніж у 7,5 разів, то у 2013 році цей показник становив вже 5,5 рази. Це відбувалося внаслідок приходу на український ринок іноземного капіталу, завдяки придбанню іноземними банками великих українських банків. Обсяг зобов'язань відповідно зменшувався (з 88,4 % до 85,0 %). За період 2007—2012 рр. ресурсна база банків збільшилася майже вдвічі.

Однією із причин припливу іноземного фінансового капіталу на грошовий ринок України та в банківську систему, є підвищений рівень процентної ставки, як ціни грошей, в порівнянні із процентними ставками на світовому грошовому ринку, слабкість ресурсної бази вітчизняних банків, «незавойованість» ринку банківських послуг.

Світовий досвід показує, що для досягнення конкурентоспроможності, підвищення надійності банку, зниження рівня всляких ризиків, потрібно постійно вдосконалювати старі й запроваджувати нові форми і методи залучення ресурсів, а саме: вести ши-

року охоплюючи науково-дослідну, аналітичну роботу, активно використовувати рекламу, проводити маркетингові дослідження.

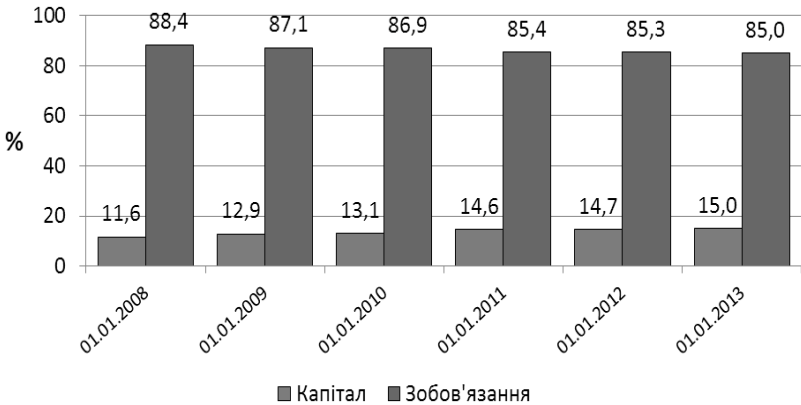

Рис. 3. Динаміка частки капіталу та зобов'язань в загальному обсязі ресурсів банків України у 2007—2012 рр. [10]

В даний час для підвищення прибутковості діяльності банку та зміцнення його позицій у висококонкурентному середовищі на перший план виходить необхідність збалансованого формування ресурсної бази банку, тобто формування доцільної структури активів та пасивів, зваженого підходу при управлінні ризиками, впровадження нових банківських послуг та технологій. Ефективне управління ресурсозабезпеченням банку спрямоване на досягнення певної прибутковості в поєднанні з підтриманням певного рівня ліквідності.

Формування ресурсної бази банку в ринковій економіці базується на дотриманні наступних принципів:

- ✓ орієнтація на потреби ринку, на задоволення попиту клієнтів, на створення таких банківських продуктів і послуг, які можуть принести прибуток;
- ✓ адекватність параметрів ресурсів банку його політиці в області розміщення активів;
- ✓ безупинне прагнення до підвищення ефективності банківської діяльності шляхом зменшення витрат на ресурсозабезпечення та одержання оптимальних доходів від розміщення сформованих ресурсів;

✓ використання сучасної інформаційної бази та інноваційних технологій при формуванні банківських ресурсів (комп'ютерні технології та мережі, автоматизовані системи ведення біржових торгів та ін.).

При формуванні ресурсної бази необхідно встановити довгострокові цілі, визначити способи, методи та інструменти їх досягнення, тобто розробити стратегію і тактику ресурсозабезпечення. Основною стратегічною метою діяльності банку в сфері ресурсозабезпечення є нарощування ресурсної бази за умов підтримки ліквідності, забезпечення рентабельності та дотримання інших нормативів діяльності банків, встановлених НБУ.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, ресурсна база банку є не лише сукупністю грошових коштів, які знаходяться в розпорядженні банку. Доцільно застосувати значно ширше трактування, коли в поняття «ресурсна база» включаються також організаційні і економічні ресурси (мережа філій, персонал банку, його матеріально-технічна база), що впливають на розвиток банку, є джерелом підтримки його конкурентних переваг та забезпечення надходження додаткових коштів. Економічні та фінансові передумови формування банківських ресурсів, доцільно розглядати на макро- та мікроекономічному рівнях. Також ми пропонуємо розглядати класифікацію ресурсної бази банків за новими критеріями: за формою ресурсів, що її складають; за значенням ресурсів для банку; за порядком створення ресурсів банку у складі ресурсної бази; за терміном розпорядження; за характером залучення та за характером використання.

Що стосується, механізму формування ресурсної бази комерційних банків, то виходячи з викладеного його доцільно визначити як сукупність взаємопов'язаних дій, спрямованих на мобілізацію та створення банком достатнього для досягнення поставлених цілей обсягу грошових ресурсів.

На сучасному етапі розвитку для ресурсної бази банків України характерним є постійне зростання частки власного капіталу та відповідне зменшення частки зобов'язань. В останні роки це пов'язано, насамперед, з припливом іноземного капіталу на грошовий ринок України.

Література

1. *Алексєенко М.Д.* Капітал банку: питання теорії і практики: монографія. — К.: КНЕУ, 2002. — 276с.
2. *С. М. Савлук.* Власний капітал комерційного банку [Текст]: монографія. — К.: КНЕУ, 2012. — 459 с.
3. Банковско-финансово-правовой словарь — справочник / Упор.: Л.К. Воронова. — К.: АСК., 1998. — 288 с.
4. *Коваль, С.Л.* Формування фінансових ресурсів комерційних банків // Фінанси України. — № 7. — 2004. — С. 110—115.
5. Банковское дело : учебник / под ред. О. И. Лаврушина. — М. : Финансы и статистика, 2005. — 672 с.
6. Аналіз банківської діяльності / [А.М. Герасимович, М.Д. Алексєенко, І.М. Парасій-Вергуленко та ін.]; За ред. А.М. Герасимовича. — Вид. 2-ге, без змін. — К.: КНЕУ, 2006. — 600 с.
7. *Васюренко О.* Ресурсний потенціал комерційного банку / О. Васюренко, І. Федосік // Банківська справа. — 2002. — № 1. — С. 58—64.
8. *Єпіфанов А. О.* Операції комерційних банків : навч. посіб. / А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало. — Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. — 523 с.
9. Про банки і банківську діяльність: закон України від 7 грудня 2000 р в мережі Інтернет: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
10. Основні показники діяльності банків. Офіційний сайт НБУ в мережі Інтернет: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807

Статтю подано до редакції 15.05.13 р.

УДК 336.73

*Поліщук Є. А., к.е.н., доцент,
доцент кафедри банківських інвестицій
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана»*

ПІДХОДИ ЩОДО СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «НЕБАНКІВСЬКІ ФІНАНСОВІ УСТАНОВИ» В КОНТЕКСТІ УЧАСТІ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ

АНОТАЦІЯ. В статті розглянуто основні підходи щодо визначення «небанківські фінансові установи» в контексті участі в інвестиційному процесі. Запропоновано власне визначення цих фінансових установ.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: небанківські фінансові установи, інвестиційний процес та його стадії.